

Fiiggetlen Magyarország

Egy szám

1500

korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Matyás király-tér 8. szám.
Telefon-szám: 284.

Feltöltő szerkesztő.

FODOR KÁROLY.

Előfizetési árak:

Helyben negyedévre 100.000 K.
Vilákra negyedévre 120.000 K.

Egy szám

1500

korona.

Az érem másik oldala.

Amint a lapok tudósításai olvasható, megkezdtek a magyar városok tíz millió dolláros kölcsönének jegyzését, ami azt jelenti, hogy rövidesen, legkésőbb három hét múlva pénz áll a házhoz. Ha Baja tényleg megkapja azt a két millió aranykorona kölcsönt, amit az amerikai kölcsönből igényel, úgy az azt jelenti, hogy hamarosan évtizedes mulasztások pótolhatók a hogy egy-kettőre olyan nagy fontosságú közintézmények kerülnek a megvalósulás stádiumába, amik eddig a lávoni lehetőségek horizontján, mint pium desideriumok szerepeltek.

Hosszu, meddő évek stagnálása után végre egy kis pénzmag áll a város rendelkezésére, hogy az évtizedek óta tervezett és elhárított beruházásokhoz hozzákezdhessenek. Lesz villany, tündéri kivilágítás, amit úgy kell érteni, hogy a tündérek lesznek kivilágítva, lesz tüdőreperáló szanatórium, felsőkereskedelmi, vizelcsapolás, kövezés, főtér és köztervezés, talán fürdő is lesz, lesz téli és kereskedelmi kisküti, kislakásépítés, Dunaátnepély, majális, tombola, szépségverseny s mi egymás, ami szem-szájnak ingere, bármennyire örülünk is azonban a közmunkák megindítása s munkakalkulációk teremtése szempontjából ennek a nagy összegű kölcsönnek, mint tapasztalt adósok tudjuk, hogy ezen a kölcsönön végredményében nem a város, mint adós fog nyerni, hanem a hitelező szedi le a tejfét. De mindég. Elvégre egy város életében a jókor jött kölcsönnel lehet hasznos befektetéseket és ezek révén hasznos üzleteket is csinálni. És a város lakosságának érdekoldése itt kapcsolódik bele ebbe a megérkezés stádiuma előtt álló városi kölcsönbe.

A város tervbevevett beruházásai olyan szükségesek, amelyek vitán felül állanak. Megszavazzuk, de a hagyományos „de” hozzáadá-

sával. Körülbelül úgy, amint annak idején a pozsonvi diétán elhangzott a szép Habsburg-királynő: Mária Terézia előtt a magyar rendek ökörszó tiltakozása: sed avenam non. Megszavazzuk, mert korszerűséget pótol a beruházási program végrehajtása s mert még a város agyongyöngyört adózáival szemben is szükség szerűnek látjuk a városi investálásokat, hogy munkakalkulációk teremődjenek a redukáljuk a munkanélküliséget.

Azt hisszük, hogy ez a probléma még annál is fontosabb, hogy ez a kölcsön igen drága mulatság s a város ezen nem sokat keres, vagy ahogyan „franciak” mondják, nem sok „broché” lesz rajta. Mert a tervezett közintézmények megvalósításával ha nem csatlódunk, a város lakossá-

gát is megterhelés fenyegeti. Hisz a kölcsönt megzavaró közgyűlésen már bejelentette a polgármester, hogy a pótdót első intrádára ötven százalékkal felszóróják. Tejszik érteni, csak úgy az első lökésre. Hát ez a megterhelés az, amire még jó előre tá akarjuk irányítani a figyelmet. Az investációs program gyökeres keresztül vitele olyan probléma, amelyet a mai nehéz időben alaposan megfontolva kell megoldani, mert hiszen mindnyájan tudjuk, hogy az ugynevezett anyagi viszonyok még azonnal sem a legrosszabbak, akiket a közhit a gondnélküliség ptedesztáljára emel mint olyanokat, akiknek mindig van mit a lejbe aprítani. A város lakói s már megévő terneket is alig képesek visel i, rajtuk már csak könnyíteni szabad, de újabb

újabb terhekkel roskadozóvá tenni az adóalanyokat a közre kiható veszedelmet jelentene. A mai viszonyok rést ütöttek azon a békebeli elven, amely azt tartotta, hogy adófizetésen még senkisémet tönkre, még senkisémet sántult bele, mert fordított világot élünk: az adófizetésen ma igenis el lehet vérezni. Ezek a kicsinyesnek látszó szempntok nagyon is jelentősek és megszüvelelendők éppen a mai súlyos időkbén. Ezért, mielőtt a város megvalósítaná investációs tervét, vegye figyelembe ezeket az egyes embereket érintő súlyos gazdasági szempontokat s szerint eszközölje számadásait most, amikor — úgy látszik — komolyan pénz áll a házhoz.

A hívők tömege kísérte utolsó útjára Antal Endre józsefvárosi kántort.

A tragikus körülmények közt a Dunába fulladt Antal Endre józsefvárosi kántornak ma, pénteken reggel 8 órakor volt a temetése a közközház morguejának halottas ravataláról. Amikor Baján megtudták, hogy a halászkok a bátai révben kifogták a Duna hullámaiból oda lesodort holttestet, Teesz Imre józsefvárosi plébános többet magával kocsin szintén kirándult a bátai révbe, hogy ellenőrizze, csakugyan a józsefvárosi kántor hulláját vetette-e ki a víz a bátai révben.

Holttest a hálóban.

A holttest úgy került elő, hogy a bátai halászkok lementek halászni a bátai rév elé s akkor történt, hogy halászás közben valami nehéz tárgy akad a hálóba. Elő pillanatban azt hiték, hogy talán egy nagy hal került a hálóba, de mikor látták, hogy a hatalmas valami nem nyugtalankodik, valami elázott fatörzset véltek. Kihúzták a halót s akkor látták, hogy egy holttest tévedt a hálóba.

Beszállították Antal Endre holttestét Bajára.

Teesz Imre plébános intézkedésére csütörtökön délután négy órakor kocsin behozták a szerencsétlen sorsra jutott menekült székely fiatal ember holttestét Bajára s tekintettel arra, hogy a hulla már akkor hat napos volt, nem a temető kapujában ravatalozták fel, hanem a közközház halottaskamrájában.

Agnosztálják a halottat.

A beszállított holttestet ekkor már sokan megtekintették: első sorban az elhunyt barátai, Bencze István p. u. tisztviselő, Fábris Ferenc városi fogalmi adóügyosztálybeli ellenőr és ifj. Madarász Mihály tisztviselő, akik már szerdán éjjel autón kisettek a bátai révbe ellenőrizni, hogy csakugyan Ant I Endre holtteste került-e elő a Duna hullámaiból. Azután Teesz Imre plébános és kivüle még sok józsefvárosi hívő zarándokolt ki a közkörházba, hogy részint lássa Antal Endre előkerült hulláját, részint pedig, hogy imát mondjanak érte. Azu-

tán elmentek a Hentes ucca 7. sz. alá, Antal Endre háziasszonyához: özv. Weichandnéhoz s kikérdezték, milyen fürdőruhája volt lakójának, mikor a szerencsétlen kimeneteli fürdőzésre elindult. Weichandné megmagyarázta s még azt is megjéönte, hogy hová varrt foltot fekete cernával. Mikor már kétségteletül beigazolódott, hogy Antal Endre holtteste fekszik a körházi morgu ravatalán, feldíszítettek virágokkal a katafalkot.

Sürgönyöznek a hozzátartozóknak.

Amint a holttest előkerült Teesz Imre józsefvárosi plébános épügy mint a gyászos kimeneteli fürdőzéskor, kötelességszerűen legott táviratilag értesítette Antal Endre hozzátartozóit, Budapesten lakó sógorát és székeljudvarhelyen lakó édesapját és most már jelezte, hogy a dunába fullt Antal Endre holttestét kifogták és hogy pénteken reggel lesz a temetés. Válasz azonban nem érkezett egyikőtől sem.

Gyűjtés a temetésre és koszorúkra.

Antal Endre a menekült székely góbé bizony nem bővelkedett földi javakban. Nem maradt

FEHÉRCIPŐK REKLÁMÁRON!

Szandálok, teniszcipők rendkívül olcsón.
Kattarinka József és Fia Cipőáruházban. Telefon 206.

Lázár Sámuel

Vörösmarthy ucca 8. sz.
(Központival szemben.)

<p>OPTIKA szemüvegek, csipetők eredeti (védjegyes) Zeiss és Meniscus lencsékkel. Receptmunkák s javítások gyorsan, pontosan s olcsón készülnek.</p>	<p>FÉNYKÉPÉSZETI cikkek és készülékek nagy raktára, szakfényképezőknek külön nagybani osztály. Gyári árból nagy árengedmény.</p>	<p>SPORTSZEREK footballok, football cipők, vivőfelszerelések, raketek, tennis labdák, boxfelszerelések stb. A világhírű Liga-Scrum készítmények délmagyarországi egyedárusítása.</p>	<p>RÁDIÓ KÉSZÜLÉKEK alkatrészek, villamossági anyagok, erős és gyengeáramu szerelések legolcsóbb napi áron.</p>
<p>Betegápolási cikkek, gummiárak, kötszerek „Tetra” Hygienikus babakelengyék nagy választékban. Szabadalmazott „Compress” haskőők mérték után készülnek.</p>			

utána semmi, csak néhány millió korona adósság, úgy hogy hitelezői is siratják a jobb sorsra érdemes fiatallembert. Teész Imre plébános erre gyűjtést rendezett, hogy legalább a temetési költségeket előteremthesse közadakozásból s hogy olyan temetést rendezhessen Antal Endrének, amit egyház állása után méltán megérdemelt s hogy koszorukat tehessenek a fiatalon halálba hajlott józsefvárosi kántornak.

Az utolsó ut.

Ma reggel nyolc órakor Teész Imre plébános végezte a temetési gyászszertartást a kórházi halottaskamrában. Noha esett az eső, mégis a józsefvárosi hívők százai zárandokoltak ki a kórházba, hogy elkísérjék kántorjukat utolsó földi útjára. A pénzügyigazgatóság, amelynek díjoka volt a tragédia bekövetkeztéig képviselője magát a temetésen, az Uránia-mozi, valamint annak zenekara, amelyben szintén játszott a muzsikális fiatal székely menekült, testületig vonult ki a kórházba, hogy megadja a végítéletességet a kedves kollégának, a hú pajtásnak. De elmentek a temetésre az összes Bajára került székely menekültek s akiket elsősorban kellett volna említeni az érzelmi összetartozandóság alapján a menyasszonya Beslics Kató és annak családja. Két zenekar is kikísérte a temetőbe: a Borovay József pl. hivatalnok vezetése alatt álló tűzoltó zenekar és a cigányzenekar együtteséből alakult nagy cigányzenekar Horvát Sándor primás vezetésével.

Reggel fél nyolc órakor már sűrű rajokban mentek a józsefvárosi hívők a kórház felé és mindegyiknek a kezében kis izléses élő virág csokor, amelyet részint a katalakra, részint a kóporsóra, vagy a gyászhintóra tettek. Mikor a pap ajkáról elhangzott a circumdederunt me, minden szemben könny csillogott. Végül is a hívők hosszú sora kísérte a kórházból az istvánmegyei temetőbe a fiatal kántort.

A buza ára 1925. július 17-én.
Bpsten ó buza 422.500 korona
„ új buza 390.000 „
Baján ó buza 382.500 korona
„ új buza 360.000 „

Egy vén svihák utja Kohn Sámuelről Petőfi Sándorig

1923. nyarán történt, hogy egy tekintélyes szakáru öreg ember tűnt fel Baja város uccán. Első útja a bajai újságok redakciójába vezetett, ahol elmondta, hogy ő az utolsó 48-as honvéd, most 92 éves, keresetképtelen, hat fia elesett a háborúban, magára maradt. Színes előadásokat tartott az isaszegi ütközetről, mesélt a szabadság harcok majdnem minden eseményéről. Az öreg Gleichweith Vince bácsi tisztelt a főispánnál, a polgármesternél, ahol az öreget jó szívvel fogadták, a polgármester beutalta a városi szegényházba, de az öreg 48-as honvédtiszt méltatlankodott, hogy őt, a nagy szabadsághósti szegényházba dugják. Elment a szülői házához és a jobb módú zsidó vallású polgárokhoz, ahol azzal állt elő, hogy ifjúkori barátság fűzte Kohn Sámuelhez, a bajai származású budapesti nagynevű hitszónokhoz, aki elsőnek vitte be a magyar szót a dohányuccai templomba. Az öreg egyszerűen érvényesült, mindenki szívesen segítette és mégis egyszerre nyomtalanul eltűnt Bajáról.

Az történet ugyanis, hogy az öregről hivatsosan megállapították, hogy minden szava hazugság.

A hatóság intézkedései a veszethez megfékezésére.

Baja város területén veszethez szörványos fellépését július 9-én megállapította a hatósági állatorvos s ezért a betegség elfojtása és tovább terjedésének megakadályozása céljából a következő módon intézkedett a hatóság:

1. Veszett állatoknak, valamint veszethez gyanújában, illetve fertőzést gyanújában álló kutyáknak és macskáknak azonnali kiirtását elrendeli.
2. Ha veszethez gyanújában álló kutya vagy macska embert marta meg, az ilyen állat a gyepmesteri telepen 90 napi megfigyelés alá veendő.
3. Veszett vagy gyanús állat megmarta levaknak, szamaraknak, őszvéreknak, szarvasmarháknak 4 hónapig, juhoknak, kecskéknak és

ság. Először is megállapították, hogy nem lehetett 48-as honvéd egyszerűen azért, mert 1849-ben született, tehát nem is 92 éves, hanem csak hetven. Erre az öreg meglógott Bajáról.

Most egyszerre újból felbukant a neve. A Pesti Naplóban olvassuk, hogy Budapest főkapitányánál megjelent Petőfi Sándor unokaöccse, aki 98 éves, Gleichweith Vince a neve és koldulási engedélyt kért hét hónapra. A főkapitány előzékeny volt Petőfi Sándor unokaöccséhez és nem két, hanem hat hónapra adott neki koldulási engedélyt. Ha a vén svihák tényleg Petőfi unokaöccse volna, úgy szegénylőnek, hogy a nagy kitudó verrokonának nem jutathatnak egybe egy koldulási engedéllyel, aminőgy már olvassuk is külföldi lapokban, hogy „Petőfi unokaöccse 98 éves korában az uccára került”. Csak hogy az öreg Vince bácsinak Petőfihez anyja köze sincsen, mint egy aivégi bunyevácnak.

Az öreg Vince bácsi, aki itt Baján még csak Kohn Sámuel pesti főrabbi barátságával dicsekedett, jól érti kihasználni az emberek hiszékenységét.

sertéseknek 3 hónapig való elkülönítését és felügyelet tartását elrendeli, az ilyen állatot engedély nélkül elszállítani vagy elhajítani szigorúan tilos.

4. Veszett vagy gyanús állat fekvő, illetve tartzkodási helyének, valamint a vele érintkezésbe jött tárgyaknak és eszközöknek szabályszerű azonnali fertőtlenítését elrendeli.

5. A város egész területére elrendeli a 90 napi ebzárlatot, ezen idő alatt az összes kutyák éjjel-nappal állandóan megkötve tartandók, vagy erős szájkosárral ellátva pórázon vezetendők.

6. Utasítja a városi gyepmestert, hogy jelen rendelet ellenére szabadon járó kutyákat naponta fogdossa össze és azonnal irtassa

ki, az állatbirtokosokat pedig megbüntetés végett a hatóság-mál jelejtse be.

7. Egyben utasítja a városi helyhatósági állatorvost, hogy a betegség állásáról 8 napenként szerkesztendő kimutatást a városi m. kir. állatorvoshoz te-jessze be.

Razziák, házkutatások Baján külföldi cigaretta után.

A magyar embernek meg van az a rossz tulajdonsága, hogy minden után két kézzel kap, és ször ami tialmas, másodszor ami külföldi. Így vagyunk például a dohányossal. Minden dohányos ember mohón nyul a szobá macedon, török s a bolgár trafik után, amit nem is lehet esodálni, mert bizony a szerb és a török dohány jobb, mint a magyar dohányjövédék középbüdos cigaretta-termékek. A szerb és a török cigaretta mindig kapós volt: hisz bekében — jól emlékszünk — még Ada Kalehra is lerendáltak egyesek, hogy egy kis finom török, vagy bulgár tabakhoz jussanak.

Igy tehát érthető, hogy sok külföldi cigaretta került forgalomba s a legkülönbözőbb országok: Amerika, Oroszország, Svájc, Németország, Anglia, Ausztria cigaretta specialitásai is sűrűn forogtak közlézen. Az nem titok, hogy azok, akik külföldön barangoltak, mindig hoznak magukkal egy kis külföldi trafikáru, amit aztán itthon szétosztogatnak. A megajándékozott maga sem szívja el, hanem tovább ajándékozza merő kérdésből annak illusztrálására, hogy neki olyan kitűnő összeköttetései vannak, hogy még ilyen külföldi ritkaságokhoz is hozzá tud jutni.

Ez történt a napokban itt Baján. Egy bajai főtéri kereskedő fia a napokban külföldi cigaretta specialitással kínálta meg a Baján hivatalos kiküldetésben tartózkodó Császár Károly forgalmi adó revizort, akit a miniszteriumból rendelték ki Bajára. Erre az történt, hogy az illetőnek, Diamant Lászlónak a szülői házban levő lakásán házkutatást tartottak és külföldi cigaretta után szaglucináltak a fináncok. Sőt most úgy járnak körül vérbebo-

Nincs szél! Cséplésre I. rendű felsősziléziai Nincs korom!

POROSZ BRIKETTET

5 és 3 kgr. kockákban raktárról rendelés napján azonnali szállítás

a legolcsóbb napi áron **Sándor László** tüzelőanyag kereskedő, Feherpályaudvaron. Haeználatban a legolcsóbb tüzelőanyag. Tökéletes elégs!

Nincs hamu! **Telefon 228.**

Ura Med...
Julius...
Med...
K...
V...
V...
Hely...
1. K...
2. E...
3. V...
4. T...
5. M...
6. A...
7. K...
8. A...
9. V...
10. M...
11. V...
Hely...
— La...
a szeged...
marának...
védi viz...
ban a k...
is fentar...
mereteit...
keresked...
hasznára...
— Le...
kásbiz...
kamat...
irtuk, h...
hivatal...
kásbizto...
után a...
kezdet...
sen fize...
kos ossz...
kamatot...
magas k...
megváto...
3%-ra...
utóbbi...
hajtották...
delmi és...
ségek e...
ellene s...
leszállít...
talosan...
kásbizto...
seje óta...
már csa...
matot f.

Építőmesterek és építetők figyelmébe!

Terrenol-pala a világ legjobb tetőfedőanyaga

fagyálló, tűzálló, vízátthatlan Allandó raktár és egyedárusítóhelyen

Első Bajai Malomépítő és Mezőgazdasági Gépgyár

Baja; Kölessey uccá 2 szám alatt. (Budapesti-rt sarok.) Telefon 118

Eladó ház

Alkotmány ucca 14. sz. ház azonnal beköltözhető lakással eladó és 42 hold szántóföld bérbe kiadó.

Értekezni lehet

Szele Ferencz
írás és ékszerésznél, Baja.

A Nemzeti Szálló színháztermében
a bűbajos

UFERINI
22-én és 23-án
(szerdán és csütörtökön)
játszik.

Jegyek Lukács Viktor dohánytözsdejében és H. Wagner Antal könyvkereskedésében válthatók.

Értesítés!
Egy nagy tétel **uradalmi bort** vásároltam. Kitűnő zamata fehér és siller bort uccára kihordva **14 ezer koronáért** Itterenként mértem ki.

HECHTL vendéglő
Szeremlei ucca 5.

Eladó
a belvárosban egy 4 szobából, üvegezett folyosóból és mellékhelyiségekből, szép udvarból álló **ház**.

Erdeklődni lehet **Dr. Sándor Imre** ügyvédi irodájában.

Béramutón Harkányfürdőre!

A jövő hét elején induló autóra utitársak kerestetnek. — Előjegyezhető Mátyás kir. tér 8. (Telefon 164.)

Grünhut Miksa
Spitzer-féle téglák és cementárúgyár ajánl legjutányosabb árban

szerszám és díszes cementlapokat, Moxaik és Keramittlapokat, drótbetétes és csőmőzött csöveket, műkölcseket és műkölcsezetet, sárkerítéscsöveket, kurgyűrűket beton és salaktapokat, kerítés és diernőli kerítésre, cementvályukat minden kivételben téglát, cserepet és minden építési anyagot.

Vállal mindenféle burkolatot, esővíz medencét, kerítés u diernőliak építését, bármilyen kútkészítést.

Gyártelep telefon 180.
Városl. irodák:
Térv. István u. 6. Tel. 234
Arany János u. 3. Tel. 111.

Éjeli inspekción
július 12-ől, július 19-ig reggeli 6 óráig és vacs. nap délután nyitva

Dr. GEIBINGER JÁNOS
gyógyászorvosa.

Hirdessen a FÜGGETLEN MAGYARSÁG napilapban.

RÉSZLETFIZETÉSRE
újbol kaphatók a

SINGER VARRÓGÉPEK
SINGER CO. VARRÓGÉP-RÉSZV. TÁRS.

Fischer Simon
mechanikai üzletében
BAJA, Erzsébet királyné ucca.

Salamon Sándor

Elvállal lokomobiloknak magánjáróvá, benzindremlő gépeknek szivógázzá való átalakítást, mindenféle gépek szakaszerű javítását, hengerfurások, tengelyek készítésegyőző csapágyra való átalakításokat, malomhengerek rovátkolását, autogen hegesztést stb. legolcsóbb árban szavatosság mellett.

mezőgazdasági gépgyár, gép és műszaki kereskedés
Baja,
Vörösmarthy Mihály ucca 3.
Telefon: 157.

Ajánl mindenféle mezőgazdasági gépeket: fordson traktorokat, mely szánt, csépel és vontat, eredeti vaddisznó jegyű ekéket, eredeti Union Drill vetőgépeket stb, mindenféle műszaki cikket, gép és hengerolaj, benzint, cséplőgépre, eredeti Böhler dobson, legjobb teleparatorokat stb. olcsó árban teljes szavatossággal.

Hirdessen a Független Magyarorságnban.

Saját termelésű lával égetett darabos

MÉSZ

Portland cement, retorta bakkfázén és kátrány fedéllemez
Allandóan kapható:

Spitzer Illés
BAJA, Budapesti-ut 9. Vásártér.
Minden mennyiséget házhoz szállítok. — Telefon 121.